

WYDAWNICTWO NID POLECA: OPTYMALIZACJA METOD KONSERWACJI. ZAGADNIENIE NIERÓWNOWAGI WILGOTNOŚCIOWEJ W OBIEKTACH ZABYTKOWYCH

Posted on 21 grudnia 2022

Wilgoć jest głównym zagrożeniem dla zabytków. Poprawne rozpoznanie źródeł zawilgocenia pozwala na podjęcie odpowiednich kroków w stronę skutecznej i trwałej renowacji. Jednak właściwa diagnoza często nie jest łatwa. Publikacja „Optymalizacja metod konserwacji. Zagadnienie nierównowagi wilgotnościowej w obiektach zabytkowych” jest rezultatem prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa programu badań, którego założeniem było wskazanie optymalnych rozwiązań i metod skutecznego osuszania obiektów zabytkowych.

Przyczyn zawilgocenia obiektu zabytkowego jest wiele. Bywają różnego rodzaju awarie instalacji wodnych, katastrofy, powodzie. Stosunkowo rzadsze są przypadki zawilgocenia spowodowane zaburzeniem stosunków hydrologicznych. Zdarza się też zawilgocenie wodą pochodzącą z powietrza, gdy ta w postaci pary nie jest dostatecznie szybko odprowadzana z wnętrza i okresowo następuje wykraplanie jej nadmiaru. Szczególną odmianę zawilgocenia spotykamy w obiektach silnie zasolonych. Niezależnie jednak od powodów wystąpienia wilgoci, pilnie należy doprowadzić do optymalnego stanu wilgotności budynku. Zawilgocony obiekt zabytkowy jest bowiem niebezpieczny, ponieważ stwarza zagrożenie mikrobiologiczne. Jego substancja ulega szybkiemu niszczeniu, co generuje potrzebę nieustających i kosztownych remontów. Jest również niebezpieczny dla zdrowia ludzi.

Obserwacje płynące z praktyki konserwatorskiej autorów publikacji pt. „Optymalizacja metod konserwacji. Zagadnienie nierównowagi wilgotnościowej w obiektach zabytkowych”, a przede wszystkim doświadczenia Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, rozdysponowującego środki na prowadzenie prac w obiektach zabytkowych, od pewnego czasu wskazują, że problem zawilgocenia zabytków jest jedną z najczęściej występujących przyczyn ich destrukcji. Równocześnie przypadki ponownego występowania o środki na osuszanie, po zaledwie kilku latach od wykonania zabiegów, stały się sygnałem, że uzasadnione jest przyjrzenie się, od jakich czynników i zastosowanych metod zależy skuteczność działań osuszeniowych. Dlatego powstała koncepcja podjętego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa programu „Optymalizacja metod konserwacji”, którego elementem jest ochrona zabytków architektury przed negatywnym wpływem wilgoci.

Rezultatem prowadzonego przez NID programu badań, jest publikacja „Optymalizacja metod konserwacji. Zagadnienie nierównowagi wilgotnościowej w obiektach zabytkowych”. Przygotowane opracowanie pod redakcją naukową prof. Bogumiły J. Rouby, poprzedzone analizą sytuacji w kilkunastu obiektach, przedstawia wnioski płynące z badań i rekomendacje dla praktyki konserwatorskiej. Publikacja jest kolejną z serii poradników NID dedykowanych opiekunom obiektów zabytkowych. Publikacja została wydana ze

środków Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami 2019-2022.

Dostępna jest na stronie: <https://ksiegarnia.nid.pl/do-pobrania/>.

Prof. dr hab. Bogumiła J. Rouba specjalizuje się w konserwacji malarstwa i rzeźby polichromowanej. W latach 2001-2014 kierowała Zakładem Konserwacji Malarstwa i Rzeźby Polichromowanej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wraz ze współpracownikami prowadziła m.in. badania nad możliwością wykorzystania metod optyki koherentnej do analiz konserwatorskich, w tym badań reakcji obrazów na zmiany klimatu. Pracowała m.in. przy konserwacji obiektów w katedrze Św. Janów, kościele św. Ducha i kościele św. Jakuba w Toruniu. Była doradcą przy konserwacji Dworu Artusa w Gdańsku, pracowała w komisji eksperckiej ds. *Sądu Ostatecznego* Hansa Memlinga. W 2005 roku została odznaczona Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.